

İZLE UYGULA ÖĞREN

ÇIKARIM YAPMA STRATEJİSİ

Çıkarım yapma; bir metni dinleyip/ izledikten veya okuduktan sonra metindeki ipuçlarını ve ön bilgilerimizi kullanarak metinde doğrudan ifade edilmeyen bilgileri belirlemektir. Çıkarımlarda mutlaka metinden bir dayanak bulmamız ve bununla metin dışı bilgileri ilişkilendirmemiz gerekmektedir. Bu ilişkilendirme için mantıklı ve kabul edilebilir bir gerekçe sunmaya da dikkat etmeliyiz.

Metinlerde anlatılmak istenenler bazen doğrudan ifade edilmez ve onları keşfetmemiz istenir. Bir karakterin özelliklerini tespit etme, ana fikir ve yardımcı fikir bulma gibi metinde doğrudan ifade edilmeyen unsurları belirlemek buna örnek olabilir. Şimdi, aşağıdaki örneği öğretmenimizle beraber inceleyelim sonra da çıkarım yapma stratejisini uygulayarak öğrenelim.

Öğretmenimizi İzliyoruz

Öğretmenimiz şimdi metni okuyacak ve metinde açıkça ifade edilmeyen bilgileri, ipuçlarından ve ön bilgilerinden hareketle belirleyecek. Çıkarım yapma stratejisini kullanırken nelere dikkat etmemiz gerektiğini bize öğretecek. Öğretmenimizi dikkatle izlerken aşağıdaki noktalara odaklanalım.

- Öğretmenimiz metindeki hangi ipuçlarından hareketle çıkarım yaptı? Buna ilişkin neler söyledi?

Öğretmenimiz, bilgenin mutluluğun gizini söylemeye vaktinin olmamasından, bilgenin bu gizi kendisinin bulmaya çalışmasını düşündüğü çıkarımını yaptı. Gencin şatoyu ikinci defa gezeceği zaman kaşıktaki yağı dökeceği çıkarımında bulundu çünkü bilgenin ona bir ders verme amacının olduğunu tahmin etti.

- Öğretmenimiz belirlediği ipuçlarıyla kendi deneyimlerini nasıl ilişkilendirdi?

Öğretmenimiz, kendi öğrencilik yıllarında öğretmenlerinin bazen bir sorunun cevabını doğrudan kendilerinin vermediğini, bazı işaretlerle kendilerinin cevaba ulaşması için fırsat tanıdığını söyledi.

- Öğretmenimiz çıkarım yapma stratejisi ile metinde doğrudan yer almayan hangi bilgilere ulaştı?

Öğretmenimiz çıkarım yapma stratejisi ile metinde doğrudan yer almayan gencin yağı dökeceği ve bilgenin gence bir ders verme amacının olduğu bilgilerine ulaştı.

SİMYACI

(...) Bir tüccar Mutluluğun Gizi'ni öğrenmesi için oğlunu insanların en bilgesinin yanına yollamış. Delikanlı bir çölde kırk gün yürüdükten sonra, sonunda bir tepenin üzerinde bulunan güzel bir şatoya varmış. Söz konusu bilge burada yaşıyormuş.

Bir ermişle karşılaşmayı bekleyen bizim kahraman, girdiği salonda hummalı bir manzarayla karşılaşmış. Tüccarlar girip çıkıyor, insanlar bir köşede sohbet ediyor, bir orkestra tatlı ezgiler çalıyor; dünyanın dört bir yanından gelmiş lezzetli yiyeceklerle dolu bir masa da varmış. Bilge sırayla bu insanlarla konuşuyormuş. Bizim delikanlı kendi sırasının gelmesi için iki saat beklemek zorunda kalmış.

Delikanlının ziyaret nedenini açıklamasını dikkatle dinlemiş bilge, ama Mutluluğun Gizi'ni açıklayacak zamanı olmadığını söylemiş ona. Gidip sarayda dolaşmasını, kendisini iki saat sonra görmeye gelmesini salık vermiş.